

„Absolutnost“ subjektu

Termín „absolutus“ znamená v latině tolik co oddělený, odloučený. Záleží na tom, jaký smysl budeme chtít této „odloučenosti“ dávat v souvislosti se „subjektem“. V dosavadní tradici, započaté zejména německými romantickými filozofy, termín „absolutní subjekt“ pouze přejmenovával to, co se do té doby označovalo jako „Absolutní Duch“, totiž „Bůh“. Vše, co bylo „lidské“, už bylo jen „relativní“; Kierkegaard dokonce „existenci“ pojal – zjednodušeně řečeno – jako narušený vztah stvoření (stvořeného člověka) k jeho Stvořiteli, z něhož v nejlepším případě zbývá jen vztah k tomuto narušenému vztahu. A zároveň to narušení původního vztahu je nezbytné a je s ním počítáno už ve stvořitelském a pak ve spasitelském plánu. Jinak řečeno: subjekt se stává subjektem právě tím, že se oddělí od svého Stvořitele, a že teprve po tomto oddělení (vedoucím k ztracenosti a záhubě) a z jádra, z nitra této oddělenosti a vydělenosti, kdy původní vztah k Stvořiteli byl nejen narušen, ale vysloveně ztracen, je možné nikoli obnovit, ale nově a jinak založit ten „pravý vztah“ k Stvořiteli. Subjekt se tedy stává subjektem právě oním vydělením a oddělením, teprve oddělený subjekt (subiectum absolutum) se stává skutečným subjektem. A každá taková vydělenost a oddělenost musí být aktivně provedena subjektem samým, nemůže mu být „při-stvořena“.

(Písek, 080520-1.)